

Egzemplarz bezpłatny

SZLAKI ROWEROWE

Najpiękniejsze szlaki
nad Zalewem Szczecińskim

stettinerhaff
Fast zu schön zum Weitersagen.
LEADER - LAG Stettiner Haff

**Mecklenburg
Vorpommern**
MV tut gut.
Ministerium für
Landwirtschaft und Umwelt

Spis treści

 Szlak 1	Wokół nadmorskiego uzdrowiska Ueckermünde	4
 Szlak 2	Z Ueckermünde Drogą Królewską do Zarowmühl	9
 Szlak 3	Z Ueckermünde do kurortu Mönkebude	14
 Szlak 4	Z Ueckermünde na Półwysep Starowarpieński	18
Szlak 5	Z Ueckermünde wokół rezerwatu Ahlbecker Seegrund	24
Szlak 6	Z Ueckermünde przez dolinę Wkry ..	32
Szlak 7	Z Ueckermünde do wrzosowiska Friedländer Wiese	37
Szlak 8	Z Pasewalk nad jezioro	42
Szlak 9	Spotkanie z przygraniczną przyrodą	47
Szlak 10	Z Rothenklempenow przez rozlewisko rzeki Randow	52
Szlak 11	Szlak muzealny wokół Penkun	57
Szlak 12	Wokół Strasburga	62
Szlak 13	Tropem dzikiej zwierzyny	67
 Szlak 14	Podróż w czasie wzdłuż Wkry	72
Szlak 15	Od Ukranenland w Torgelow do suszarni nasion leśnych w Jatznick	78

Zalew Szczeciński jako region

Przedstawiany region leży na północno-wschodnim krańcu Niemiec, nad Zalewem Szczecińskim, i od wschodu na znacznej długości graniczy z Polską. Lasy, woda i ogrom wolnej przestrzeni – oto typowy pejzaż tych okolic. Można tu korzystać z niesły-

chanego bogactwa dziewiczej przyrody i malowniczego krajobrazu o dużych walorach turystyczno-wypoczynkowych.

Geneza powstania przewodnika turystycznego:

Projekt ten został opracowany i zrealizowany ze środków Unii Europejskiej przy wsparciu Lokalnej Grupy Działania Stettiner Haff.

Jego celem było bliższe przedstawienie istniejącej sieci dróg oraz możliwej przejezdności poszczególnych szlaków. W celu pogodzenia wielu interesów podczas realizacji projektu utworzono zespół złożony z przedstawicieli turystyki, administracji, przedsiębiorców i przedsiębiorczyń oraz mieszkańców i mieszanek regionu.

Mapa regionów Leader w Meklemburgii-Pomorzu Przednim

Szlak 1

Wokół nadmorskiego uzdrowiska Ueckermünde

Długość szlaku

szlak okrężny 10 km

Nawierzchnia

ścieżka rowerowa –
asfalt, ścieżka rowerowa –
kostka betonowa, wiejska
droga – asfalt

Przebieg szlaku

Ueckermünde Neues
Bollwerk • Strandweg •
Haffbad • Neuendorf •
Ueckermünde Ost •
obwodnica
Berndshofer Landstraße •
Oststraße • Ueckermünde
Neues Bollwerk

Długa plaża w Ueckermünde oferuje dużo miejsc na odpoczynek.

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Ueckermünde (Wkryujście) ma przepiękną starówkę. Warto zobaczyć **Zamek Książąt Pomorskich** i mieszczące się w nim **Muzeum Zalewu**.

Można wspiąć się na **wieżę zamkową** i z góry napawać się wspaniałym widokiem na port i miasto.

Spichlerz Kulturalny, chroniony jako zabytek, jest centrum sztuki, kultury, rzemiosła i turystyki. Oferuje różnorodne wyroby regionalne i wytwory rzemiosła artystycznego. Odbývają się tu wystawy oraz koncerty.

Można cofnąć się w przeszłość, zwiedzając **hanzeatycką kogę o nazwie UCRA**, stojącą w miejskim porcie. Ta replika żaglowca jest wierną rekonstrukcją historycznego pierwowzoru.

W porcie miejskim w Ueckermünde stoi na kotwicy replika hanzeatyckiej kogi.

Jeśli ktoś pragnie wypłynąć w morze, w Ueckermünde ma po temu wiele sposobności.

Osoby pełno- i niepełnosprawne mogą żeglować na **jachcie bez barier Wappen von Ueckermünde**. Jest to pierwszy w Niemczech duży żaglowiec przystosowany do potrzeb niepełnosprawnych.

Każdy z gości może podczas rejsu brać udział w pracach na jachcie: stawiać żagle, trzymać ster lub przygotowywać w kambuzie posiłki.

Wappen von Ueckermünde pływa od maja do października po Zalewie i Morzu Bałtyckim.

Innym statkiem oferującym zwiedzanie i wspólne żeglowanie jest **młodzieżowy jacht Greif von Ueckermünde**. Na tym dwumasztowcu dzieci i młodzież zdobywają pierwsze żeglarskie doświadczenia, przy okazji ucząc się nawigacji, zaznajamiając się też z zasadami meteorologii.

Jeśli ktoś woli zażyć relaksu, może wybrać się na szeroką **plażę** w Ueckermünde mającą 800 m długości. Każdy znajdzie na niej swoje ulubione miejsce.

Bardzo popularnym celem wycieczek jest **ogród zoologiczny**, w którym żyją zwierzęta wielu gatunków – łącznie ponad 400 osobników.

Miło jest obserwować lemury katta, należące do ssaków naczelnych. Podczas kąpieli słonecznych siedzą one na łące z szeroko rozłożonymi przednimi kończynami, ciesząc się ciepłem.

Lemur katta w ogrodzie zoologicznym podczas kąpieli słonecznej

Przejazd przez Ueckermünde

Wiele zabawy i emocji zapewni wizyta w **parku linowym**. Można się tu wspinać z jednego drzewa na drugie – oczywiście przy doskonałej asekuracji.

W Ueckermünde organizowane są **wycieczki z przewodnikiem** po historycznej starówce. Rezerwacji można dokonywać w informacji turystycznej w Ueckermünde. Dane kontaktowe znajdują się na stronie 83.

Z Ueckermünde Droga Królewską do Zarowmühl

Długość szlaku

szlak okrężny 7 km

Nawierzchnia

ścieżka rowerowa –
asfalt, wiejska droga –
kostka betonowa

Przebieg szlaku

Ueckermünde
rozarium •
Zarowmühl •
Neue Straße
do Grambin •
Ueckermünde
Rosengarten

Na starówce
w Ueckermünde

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Ten szlak rowerowy zaczyna się w **Ueckermünde** koło **rozarium**. Bliższe informacje na temat Ueckermünde znajdują się przy opisie szlaku 1 na stronach 5–7.

Zarowmühl jest niewielkim osiedlem leżącym nad rzeką Zarow uchodzącą do Zalewu Szczecińskiego na zachód od Ueckermünde.

Wzięło ono swoją nazwę od **młyna** i tartaku wodnego, który znajdował się przy starym trakcie handlowym przebiegającym między Hamburgiem a Gdańskiem.

Trakt ten nazywa się **Via Regia** (po łacinie „droga królewska”), gdyż został zbudowany jeszcze przez starożytnych Rzymian. Odcinek Via Regia koło Szczecina uchodził za najbardziej znaczący

Drewniany most zwodzony w Ueckermünde

szlak handlowy ze wschodu na zachód w północnej Europie.

Między rzeką Zarow a parkingiem przy Chaussee-straÙe znajduje siê Óródlądowa wydma zwana **Szańcem Szwedzkim**. Legenda mówi, Œe podczas wojny trzydziestoletniej Szwedzi zakopali tu swoje łupy wojenne.

Grambin leŒy 3 km na zachód od Ueckermünde, miêdzy lasem, Zalewem Szczecińskim i rzeką Zarow.

Warto tu zobaczyć ponad dwustuletnie, **kryte strzechą domy z muru pruskiego**. Symbolizuj¹ one silny zwi¹zek mieszkañców z pejzaŒem i histori¹ Pomorza Przedniego.

O **dziewiczym charakterze tutejszej przyrody** œwiadczy bogactwo ryb i dzikiej zwierzyny.

Kryty strzech¹
dom w Grambin

Grambin jest doskonałym punktem startowym wycieczek po **Puszczy Wkrzańskiej**. Sieć ścieŒek rowerowych i pieszych jest tu bardzo szeroko rozbudowana.

Przenocować moŒna na **kempingu** z piêkn¹ plaŒ¹ nad samym Zalewem Szczecińskim.

Rzeka Zarow na obszarze chronionego
krajobrazu Am Stettiner Haff

Stettiner Haff

0 1 km

Fischerstube

Mönkebude

3.1
Grambiner See

Grambin

Fachwerkhäuser

ZERUM

Lagunenstadt

Erlebnisbauernhof

Ueckermünde

Ost

Ferienpark Ueckermünde-Bellin

HaffHus

Bellin

Berndshof

Seebad Ueckermünde

Motocross MC Ueckermünde

2.2 Eckbusch

Hoppenwalde

Groß Dünzig

Starkenloch

Liepgarten

Tierpark Ueckermünde

Kletterwald

Apothekerberg

Millnitz

Meiersberg

Z Ueckermünde do kurortu Mönkebude

Długość szlaku

14 km w obie strony

Nawierzchnia

ścieżka rowerowa wzdłuż
szosy – asfalt

Przebieg szlaku

Ueckermünde rozarium •
Grambin •
Mönkebude •
Grambin •
Ueckermünde rozarium

Zachód słońca na plaży
w Mönkebude

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Ten szlak rowerowy zaczyna się w **Ueckermünde** koło **rozarium**. Bliższe informacje na temat Ueckermünde znajdują się przy opisie szlaku 1 na stronach 5–7.

Grambin Bliższe informacje na temat Grambin znajdują się przy opisie szlaku 2 na stronie 12.

Izba Rybacka
w Mönkebude

Mönkebude jest oficjalnie uznanym kurortem. Ta sielankowa **wioska rybacka** leży na północno-wschodnim skraju zalesionego **obszaru chronionego krajobrazu Haffküste**.

Mönkebude uchodzi od stuleci za **perłę wśród wsi nad Zalewem Szczecińskim**. Szczególnie popularna jest pięciusetmetrowa **piaszczysta plaża** z **placem zabaw** dla starszych użytkowników, **portem jachtowym** i **polem dla kamperów**.

Odwiedzających ucieszy również doskonale rozbudowana **sieć ścieżek rowerowych i pieszych**. Biorą tu początek liczne szlaki prowadzące do Puszczy Wkrzańskiej i rezerwatu przyrody Anklamer Stadtbruch. W **Izbie Rybackiej** odbywają się wystawy poświęcone miejscowej historii. Warto ją zatem odwiedzić.

Historyczna łódź
rybacka Ghost

Historyczną łodzią
rybacką (**Zeesboot**)
o nazwie **Ghost**
można odbyć rejs po
Zalewie Szczecińskim
i na wyspę Uznam.

Ghost jest jedną
z wielu łodzi typu
Zeesboot pływających
po płytkich zatokach
Meklemburgii-Pomo-
rza Przedniego.

Łodzie te zostały
wpisane na listę świa-
towego dziedzictwa
UNESCO.

Z Ueckermünde na Półwysep Starowarpieński

Długość szlaku
prosty odcinek 19 km

Nawierzchnia

kostka betonowa,
częściowo ścieżka piasza,
wiejska droga, ścieżka
rowerowa wzdłuż szosy

Przebieg szlaku

Ueckermünde Neues
Bollwerk • Strandweg •
Haffbad • Neuendorf •
Ueckermünde Ost •
Belliner Straße • Bellin •
Vogelsang-Warsin •
Altwarp (Stare Warpno)

Piękne zatoczki przy plaży
w Bellin zapraszają do
kąpieli i odpoczynku.

Hanzeatycka koga
w Ueckermünde

Ten szlak zaczyna się w **Ueckermünde** przy **Neues Bollwerk**. Bliższe informacje na temat Ueckermünde znajdują się przy opisie szlaku 1 na stronach 5–7.

Po przejechaniu obszaru miejskiego w Ueckermünde docieramy do Bellin, będącego jedną z dzielnic tej miejscowości.

Bellin to popularne miejsce wypoczynku. Szczególnie dobrze czują się tu miłośnicy kąpiel, gdyż Bellin dysponuje kilkoma **wspaniałymi plażami**. Są one sielankowo położone w pasie trzcin. Dostępna jest też bogata oferta gastronomiczna.

W upalne dni idealna jest **zalesiona plaża**, na której drzewa zapewniają wiele cienistych miejsc.

Ośrodek hotelowo-
rekreacyjny Haffhus

Bellin nazywano też kiedyś „koronną cegielnią”. W tej okolicy znajdują się liczne budynki wzniesione z czerwonych i żółtawych cegieł, przypominające o ponad 150-letniej tradycji tutejszego przemysłu cegielnianego.

Ośrodek **Haffhus** w Bellin jest jedynym samowystarczalnym obiektem hotelowym w rejonie Zatoeki Szczecińskiej, dysponującym źródłami energii

odnawialnej. W ofercie są również pokoje hotelowe bez barier architektonicznych.

Vogelsang–Warsin składa się z dwóch gmin: Vogelsang i Warsin, położonych na zalesionym terenie nad Zalewem Szczecińskim. Znajduje się tu sielankowy **port jachtowy**, a piękna, naturalna **plaża** jest okolona drzewami.

Plaża w Vogelsang–Warsin
oferuje cieniste miejsca

Warto zboczyć do **zamku Vogelsang**, by w otaczającym go parku zrobić przerwę na piknik.

Warsin jest mniejszą z dwóch gmin składających się na Vogelsang–Warsin i leży niespełna kilometr na północny wschód od Vogelsang.

Altwarp (Stare Warpno) leży na wybrzeżu między Zalewem Szczecińskim a Jeziorem Nowowarpieńskim. Znajdują się w nim wspaniałe restauracje

rybne. Warto też obejrzeć ładne **domy kapitańskie i rybackie**.

Można także zwiedzić Muzeum Regionalne mieszczące się w wielofunkcyjnym budynku o nazwie Alte Schule (Stara Szkoła). Na wzgórzu Mühlenberg znajduje się **wiatrak holenderski**, używany do 1950 roku.

W **kościel**e w Altwarp warto zobaczyć organy zbudowane przez Grüneberga oraz wiszącego anioła.

Nieskalana przyroda wokół Altwarp obejmuje wydmy śródlądowe i Wacholdertal (Dolinę Jałowców), do których warto urządzić sobie wycieczkę. W pobliżu leży też Nachtigallwäldchen, czyli Słowiczy Lasek, będący niewielkim **dębowym parkiem**. Z Altwarp istnieje **połączenie promowe** do Nowego Warpna leżącego już na terenie Polski.

Plaža w Altwarp
Siedlung

Z Ueckermünde wokół rezerwatu Ahlbecker Seegrund

Pawilon w ogrodzie
botanicznym
w Christiansberg

Długość szlaku

szlak okrężny 48 km

Nawierzchnia

ścieżki rowerowe wzdłuż
szosy, drogi asfaltowe,
łatwo przejezdne leśne
ścieżki

Przebieg szlaku

Ueckermünde rynek •
Ueckerstraße • Belliner
Straße • Bellin • Vogel-
sang-Warsin • Luckow •
Christiansberg • Ahlbeck •
Gegensee • Hintersee •
Ludwigshof • Rieth •
Vogelsang-Warsin •
Ueckermünde

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Ten szlak rowerowy zaczyna się w **Ueckermünde** na **rynku**. Następnie prowadzi odcinkiem szlaku 4 z Ueckermünde do gminy Vogelsang–Warsin.

Bliższe informacje na temat Ueckermünde znajdują się przy opisie szlaku 1 na stronach 5–7. Atrakcje turystyczne w miejscowościach **Bellin** i **Vogelsang–Warsin** opisano na stronach 19–21.

Luckow leży w lekko falistym terenie na północy Puszczy Wkrzańskiej, zaledwie cztery kilometry od Zalewu Szczecińskiego.

Warto tu zobaczyć barokowy **kościół z muru pruskiego** zbudowany w latach 1724–1726. Na wieży kościoła znajdują się trzy dzwony.

Figura z brązu
w porcie miejskim
w Ueckermünde

Ogród botaniczny
w lipcowy dzień

Do **Christiansberg** przyciąga turystów **ogród botaniczny** założony w 1982 roku przez osoby prywatne i stale poszerzany. Obecnie to królestwo zieleni zajmuje 30 tys. m² powierzchni.

Ogród botaniczny składa się z kilku części: między innymi z ogrodu wrzosowiskowego, ogrodu cienistego, ogrodu magnoliowego, alpinarium i ogrodu peoniowego.

Staw ogrodowy stanowi siedlisko kaczek, ryb, żab i wążek. Rosną w nim rośliny wodne i błotne, a brzeg obsadzony jest drzewami i krzewami.

Najważniejszą część kolekcji roślin stanowi ponad **300 różaneczników** rozkwitających wiosną.

Różaneczniki
w pełnym rozkwicie

W **Ahlbeck** warto zobaczyć **wiejski kościół** należący do najpiękniejszych barokowych kościołów w regionie. Ta czworokątna budowla z muru pruskiego została wzniesiona w 1754 roku, a jej wieżę, liczącą 31 m wysokości, wieńczy dach hełmowy z kopułami i otwartą latarnią.

Hintersee jest wsią zasiedloną niegdyś przez kolonistów, położoną na południowo-wschodnim

krańcu rezerwatu Ahlbecker Seegrund. Ten rozległy torfowiskowy obszar został w 1987 roku uznany za **rezerwat przyrody**. Rosną tu rzadkie gatunki storczyków oraz trzciny i turzycy.

W Hintersee warto zobaczyć **kościół św. Jana**, zbudowany w 1899 roku w stylu neogotyckim. Jeden z dzwonów pochodzi podobno jeszcze ze starej kolonii Zopfenbeck, jest więc starszy niż sam kościół.

W Hintersee można też obejrzeć starannie **odrestaurowane domy kolonistów** z wypielęgnowanymi wiejskimi ogródkami i podwórkami.

Trasę, po której jeździła niegdyś wąskotorowa **Kolejka Randowska** (Randower Kleinbahn), między Hintersee i Rieth przekształcono w **szlak rowerowy**. Odcinek długości 8 km ozdobiono starymi tablicami kolejowymi. Szlak ten jest częścią ponadregionalnego szlaku rowerowego Odra–Nysa.

Obramowana różami ścieżka
w ogrodzie botanicznym

Ludwigshof jest dawnym majątkiem ziemskim. Już przed 100 laty ważną rolę odgrywały tu **konie**. Jeszcze dziś świadczą o tym liczne pastwiska i znane **gospodarstwa jeździeckie**.

Rieth to niewielka miejscowość nad **Jeziorzem Nowowarpieńskim** mającym połączenie z wodami Zalewu Szczecińskiego.

Przebiega przez nie granica z Polską. Z Rieth można zobaczyć wyspy Uznam i Wolin.

Na Jeziorze Nowowarpieńskim leży **wyspa Riether Werder** (Ostrów). Stanowi ona znany ptasi rezerwat, dlatego wstęp na nią jest zabroniony. Gniazduje w nim wiele **rzadkich gatunków ptaków**, a wśród nich bieliki, kanie czarne i bekasy kszyki.

Szlak 6

Z Ueckermünde przez dolinę Wkry

Kąpielisko nad Zalewem
w Ueckermünde

Długość szlaku

szlak okrężny 22 km

Nawierzchnia

kostka betonowa, ścieżka
rowerowa wzdłuż szosy –
asfalt, wiejska droga

Przebieg szlaku

Ueckermünde ogród
zoologiczny •
Liepgarten •
Groß Dunzig •
Holländerei •
Binning • Eggesin •
Hoppenwalde •
Ueckermünde Tierpark

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Ten szlak zaczyna się w **Ueckermünde** koło **ogrodu zoologicznego**. Bliższe informacje na temat Ueckermünde znajdują się przy opisie szlaku 1 na stronach 5 –7.

Tuż przy zoo można też rozpocząć pieszą wędrówkę **przyrodniczą ścieżką edukacyjną „August Bartelt”** prowadzącą w kierunku Liepgarten.

Liepgarten leży na południe od Ueckermünde, w malowniczym otoczeniu nadrzecznych łąk, rzeki Wkry, pięknych lasów mieszanych i samego miasta Ueckermünde.

Na skraju gminy Liepgarten leży wzgórze o nazwie **Apothekerberg** (Góra Aptekarza). Ma ono 24 m wysokości, a tym samym jest najwyższym okolicz-

Lew w zoo wygląda imponująco.

nym wzniesieniem. Ze stojącej na nim wieży widokowej rozciąga się wspaniały widok na okolicę.

W dzielnicy miasta zwanej **Kirchenbruch**, przy głazie narzutowym o nazwie Roter Riese (Czerwony Olbrzym), szlak skręca w lewo i prowadzi do Groß Dunzig.

Centrum informacji turystycznej obszaru chronionego krajobrazu Am Stettiner Haff mieści się w **Eggesin** w sąsiadujących ze sobą budynkach dworca kolejowego, pięknie odrestaurowanych i wyposażonych w nowy łącznik.

W centrum miasta stoi oryginalnie zachowana **zagroda typu zamkniętego**, w której mieści się ośrodek kultury należący do stowarzyszenia kulturalnego Vorpommern e.V.

Przed tak zwaną **Jagodową Szopą** (Blaubeerscheune) co roku w lipcu odbywa się festiwal czarnych jagód. W ramach interesującego programu goście mogą wówczas uczestniczyć w różnych imprezach oraz kosztować wielu przysmaków przyrządzonych z tych owoców.

Warto też odwiedzić **stary kościół z muru pruskiego**. Godne polecenia są także **Muzeum Regionalne** oraz **Muzeum Wojskowości i Techniki**.

Ośrodek Kahnschifferzentrum nad rzeką Randow w sposób bardzo namacalny ukazuje historię, prezentując gościom tradycję żeglugi łodziami mieszkalnymi po Zalewie Szczecińskim. Plac zabaw zaprasza dzieci i młodzież do majsterkowania i innych twórczych zajęć.

Letni festyn przed
Jagodową Szopą

Rejs tratwą po
rzece Randow

Istnieją dwie możliwości zrobienia sobie przerwy na szlaku rowerowym: w **stacji wodniackiej** w Eggesin można wypożyczyć łódkę lub zwiedzić nadrzeczne tereny między Wkrą i Randow, wypływając w rejs tratwą z Eggesin lub Ueckermünde.

Hoppenwalde jest dzielnicą Eggesin i leży w odległości niespełna jednego kilometra. Można tu zwiedzić katolicki **kościół parafialny Wniebowzięcia NMP** pochodzący z XIX wieku. Co roku w święto Bożego Ciała przez Hoppenwalde przechodzi uroczysta procesja.

Z Ueckermünde do wrzosowiska Friedländer Wiese

Długość szlaku

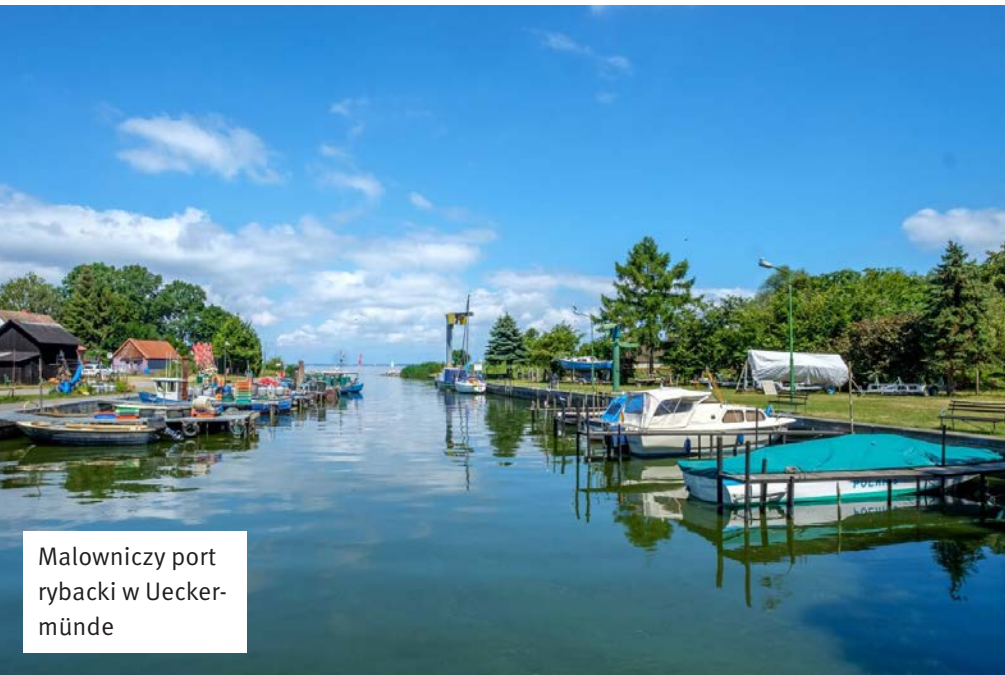
szlak okrężny 39 km

Nawierzchnia

ścieżka rowerowa wzdłuż
szosy – asfalt, ścieżka
leśna, kostka betonowa,
wiejskie drogi, słupki,
szlaban

Przebieg szlaku

ogród zoologiczny
Ueckermünde • Meiers-
berg • Sprengersfelde •
Ferdinandshof •
Heinrichsruh •
Torgelow • Liepgarten •
Ueckermünde Tierpark

Malowniczy port
rybacki w Uecker-
münde

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Ten szlak rowerowy zaczyna się w **Ueckermünde** koło ogrodu zoologicznego. Bliższe informacje na temat Ueckermünde znajdują się przy opisie szlaku 1 na stronach 5–7.

Meiersberg jest **wsią zasiedloną niegdyś przez kolonistów**. Istnieje w niej wiele domów z muru pruskiego pochodzących jeszcze z okresu osadnictwa w XVIII wieku. Ta spokojna wieś leży nad rzeką Zarow i jest otoczona lasem.

Kościół jest czworokątną kamienną budowlą wzniesioną około 1830 roku.

Ferdinandshof leży między Puszcą Wkrzańską a wrzosowiskiem Friedländer Große Wiese. Stoi tu **barokowy dworek**, który niegdyś był siedzibą

Dworek
w Ferdinandshof

dzierżawcy majątku. Dziś jest **objęty ochroną jako zabytek** i w ostatnich latach został odrestaurowany. W Ferdinandshof pruskie Ministerstwo Wojny urządziło w XIX wieku tak zwany **Zakład Remontu Koni**. Do 1945 roku trzymano tam konie kupowane z ówczesnych krajów związkowych: Meklemburgii, Brandenburgii, Pomorza, Śląska i Prus

Wschodnich, a następnie szkolono je na potrzeby oddziałów kawalerii i artylerii polowej.

Dziś stary dworek służy również jako **miejsce spotkań**, nie tylko dla seniorów i senierek.

Na rozległym otaczającym go terenie można też znaleźć ścieżkę zdrowia służącą relaksowi i aktywności fizycznej.

W Ferdinandshof warto także zobaczyć ulokowany na niewielkim wzniesieniu barokowy kościół, zwany **Scharmützelkirche**. Został on zbudowany w latach 1722–1726 jako czworokątny otynkowany budynek z muru pruskiego. Można w nim podziwiać wiszącego **anioła chrzcielnego**, a także chrzcielnicę z zielonego szkła.

Muzeum Regionalne przedstawia życie na wsi od początku XX wieku po lata 80.

Wystawiono w nim wiele sprzętów rolniczych. Począwszy od 2002 roku Muzeum Regionalne mieści się w **Starej Szkole**.

Heinrichsruh stanowi dzielnicę miasta Torgelow. Można tu zwiedzić dworek wzniesiony przez dawnego dzierżawcę majątku, a niedawno odrestaurowany.

Dworek jest autentycznym przykładem architektury barokowej. Odbywają się w nim koncerty i bale, a poza tym organizowane są różne wystawy.

Torgelow jest nowoczesnym miasteczkiem liczącym ponad 9000 mieszkańców. Atrakcją zarówno dla miejscowych, jak i dla gości jest odkryte kąpielisko z dużą zjeżdżalnią wodną, czynne tylko w sezonie letnim, od maja do września.

Z Pasewalk nad jezioro

Rynek
w Pasewalk

Długość szlaku

szlak okrężny 23 km

Nawierzchnia

ścieżka rowerowa wzdłuż
szosy – asfalt, kostka
betonowa, wiejska droga

Przebieg szlaku

Pasewalk rynek •
Friedberg •
Krugsdorf •
Zerrenthin •
Polzow •
Pasewalk rynek

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Pasewalk leży nad Wkrą na południe od Puszczy Wkrzańskiej. Symbolem miasta są średniowieczne **fortyfikacje**, do których należą **mury miejskie z dwiema bramami miejskimi i dwiema wieżami**.

Muzeum Miejskie mieszczące się w jednej z bram (Prenzlauer Tor) prezentuje ciekawe wystawy stałe, dotyczące czterech tematów: prehistorii i historii nowożytnej terenów między rzekami Wkrą i Randow, historii miasta i garnizonu, oraz zbiór prac pomorskiego rysownika Paula Holza.

Muzeum Miejskie i kościół
NMP w Pasewalk

Warto obejrzeć **kościół NMP** z XIII wieku, uchodzący za jeden z najpiękniejszych pomników architektury pomorskiego średniowiecza.

Mieszczące się w dawnej lokomotywni **interaktywne muzeum kolejnictwa Lokschuppen Pomerania e. V.** służy dziś jako miejsce organizowania różnych imprez. Prezentowane są w nim m.in. wystawy na temat historii kolei.

Lokomotywa przeznaczona na tor o rozstawie 127 mm

Jezioro Kiessee w Krugsdorf

Miłośnicy kąpeli powinni koniecznie wybrać się do **Lindenbad**, czyli odkrytego kąpieliska ze zjeżdżalnią, czynnego w miesiącach letnich.

Krugsdorf jest ładną, spokojną wioską, zachęającą gości do odpoczynku i napawania się **nie-skalaną przyrodą**. Mieszczący się w tamtejszym pałacyku hotel dysponuje **połem golfowym**.

Amatorzy pływania powinni koniecznie pojechać nad jezioro **Kiessee**, gdzie dostępne jest piękne kąpielisko z kempingiem i wypożyczalnią łódek. Można się tu kąpać lub bawić w **wędkowanie**.

W **Zerrenthin** znajduje się wart obejrzenia **wiejski kościół** zbudowany w XIII wieku. Szczególnie interesujący jest w nim **cykl malowideł ściennych** pochodzących z XVI wieku.

Na kościelnym dziedzińcu stoi **pomnik** upamiętniający żołnierzy poległych w I wojnie światowej.

Dobrze rozbudowana sieć **polnych dróg** sprawia, że można odbywać dalekie wycieczki po atrakcyjnej okolicy.

Polzow jest kolejną wioską leżącą w pobliżu Pa-sewalk. Znajdujący się w niej **kościół z kamienia polnego** pochodzi z XVI wieku.

Malowidła ścienne
w wiejskim koście-
le w Zerrenthin

Spotkanie z przygraniczną przyrodą

Kąpielisko
w Löcknitz

Długość szlaku

szlak okrężny 18 km

Nawierzchnia

droga asfaltowa,
ścieżka rowerowa
z kostki betonowej,
częściowo bruk

Przebieg szlaku

Löcknitz wieża obronna •
Plöwen •
Boock •
Löcknitz wieża obronna

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

W **Löcknitz** atrakcją turystyczną stanowi **wieża obronna** z XIII wieku. W **muzeum** można poznać wiele ciekawych informacji na temat historii miejscowości, a schodami chętni mogą wejść na wieżę.

Z góry roztacza się wspaniały widok na Löcknitz i dolinę rzeki Randow. We wrześniu odbywa się tu tradycyjny spektakularny **festyn zamkowy**.

Wspaniały nastrój i radość z kąpieli zapewni jezioro **Löcknitzer See**. Na **kąpielisku** można wypożyczać łodzie i rowery wodne. Poza tym jest też dostępny **wielopokoleniowy plac zabaw**.

Do **Tysiącletniego Dębu** na wzgórzu Rötberg, posadzonego podobno w 1128 roku, dociera się ścieżką wzdłuż północnego brzegu jeziora.

Plöwen jest niewielką sielankową wioską położoną wśród lasów. W centrum wsi warto zobaczyć kościół.

Rezerwat przyrody Plöwensches Seebruch jest całkowicie poświęcony dzikiej naturze. Przy odrobinie szczęścia można tu napotkać rzadkie zwierzęta, takie jak kulik wielki czy ważka z rodzaju miedziopierś.

Popularnym celem wycieczek w tym rejonie jest słowiańskie **grodzisko Hühnerwinkel**. Zostało ono wzniesione w VII wieku i do XIII wieku było zamieszkane przez plemię Wkrzanów.

Pobliskie jezioro **Großer Kutzowsee** oferuje licznym turystom oraz amatorom kąpieli możliwość wspaniałego wypoczynku. Znajduje się tu **ośrodek młodzieżowy** organizujący obozy wakacyjne.

Kulik wielki

Jezioro Großer Kutzowsee

Ważka z rodzaju miedziopierś

Miłośnicy ptaków powinni koniecznie odbyć spacer wokół jeziora. Na tamtejszej **ornitologicznej** ścieżce edukacyjnej dowiedzą się wielu ciekawostek na temat okolicznego ptactwa.

Boock leży na północ od Löcknitz, między rozlewiskiem rzeki Randow a granicą z Polską.

Motyl przeplatka aurinia na kwiatach kukułki

Późnogotycki **kościół z kamienia polnego** stojący w centrum wsi został zbudowany w XV wieku i cieszy oczy po dziś dzień.

Na terenie starej szkoły znajduje się muzeum regionalne **Üns Heimatstuf**. W dwóch budynkach podzielonych na kilka pomieszczeń przedstawione są życie i praca w minionych czasach.

Na miejscu dawnego jeziora **Achtersee** znajduje się obecnie rozległa łąka. Odkąd jezioro wyschło, z biegiem czasu osiedliły się tu **rzadkie gatunki storczyków**.

Z miejscem tym związana jest **legenda** mówiąca o tym, że co sto lat pojawia się w nim beczka złota.

Z Rothenklempenow przez rozlewisko rzeki Randow

Restauracja w piwnicy
z wieżą więzienną w tle

Długość szlaku

szlak okrężny 19 km

Nawierzchnia

betonowe płyty,
droga asfaltowa,
drogi wiejskie,
droga betonowa

Przebieg szlaku

Rothenklempenow •
Mewegen •
Blankensee •
Boocker Mühle •
Boock •
Rothenklempenow

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Rothenklempenow jest starą wsią folwarczną leżącą w południowej części Puszczy Wkrzańskiej, w rozlewisku rzeki Randow. **Przyroda** w tej pięknej okolicy jest nadal niemal całkowicie dziewicza. Przy odrobinie szczęścia można na szlaku rowerowym napotkać sarny.

Przez las wiodą
malownicze ścieżki.

Jadąc od średniowiecznej **wieży warownej** do barokowego **dworku**, mija się dawną „lodownię”. Łatwo ją rozpoznać po kolebkowatym sklepieniu wejścia. Tu, w pozostałościach starego **zamku**, przez setki lat magazynowano lodowe bloki. Teraz osiedliły się tutaj nietoperze.

Poza niemal dziewiczą przyrodą miejscowość oferuje też warte obejrzenia budowle. **Kościół** pochodzi z 1738 roku, a **zamek** z muru pruskiego zbudowano w 1761 roku. Odrestaurowano go pod koniec lat 90. XX wieku.

Dobrze zachowana jest także **wieża więzienna**, na którą można wejść po schodach.

Małe **wiejskie muzeum** prezentuje znaleziska archeologiczne. Można się w nim dowiedzieć wszystkiego na temat historii miejscowości.

„Światowe Pole”
w Rothenklempenow

Izba Regionalna stanowi muzeum, które utworzono w historycznym centrum dawnej wsi folwarcznej należącej do rodziny von Eickstedt. Całość obejmuje oprócz dworku (1609) również kościół (1738) i zabudowania gospodarcze (1868). Na wystawę składają się eksponaty dotyczące prehistorii i historii nowożytnej, a także sprzęt rolniczy i wyroby huty szkła.

Szczególną interaktywną wystawą pod gołym niebem jest **„Weltacker” (Światowe Pole)**, prowadzone przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną Höfegemeinschaft Pommern. Na powierzchni 2000 m² uprawia się tu rośliny z całego świata. Spółdzielnia zachęca nieustannie do wspólnego siania, pielęgnowania, zbierania i przetwarzania płodów rolnych.

Mewegen jest osadą gminy Rothenklempenow. Stojący we wsi **kościół z kamienia polnego** zbudowano w II połowie XV wieku. W pobliżu znajduje się jezioro **Schwarzer See** otoczone torfowiskiem porośniętym wełnianką. Ze względu na rzadkie rośliny torfowisko to znajduje się pod ochroną.

Blankensee jest małą gminą położoną tuż przy granicy z Polską. Istnieje tu też przejście graniczne.

Kościół z kamienia polnego w Blankensee ma ponad 500 lat. Budynek stanowi wartościowe dziedzictwo niemieckiej historii i kultury.

Blankensee leży wśród rozległych lasów, łąk i pól. Krajobraz jest tu bardzo atrakcyjny. Ładnie zaprojektowanymi **szlakami rowerowymi** można zwiedzać całą okolicę.

Na południowym skraju miejscowości znajduje się jezioro **Untersee** obfitujące w ryby. Przyciąga zapalonych **wędkarzy** chcących spróbować szczęścia w połowach.

Również miłośnicy kąpieli znajdą tu ładne zakątki. W odległości kilometra od Blankensee leży jezioro **Obersee**. Woda w nim jest doskonałej jakości i wręcz zaprasza do kąpieli.

Szlak rowerowy
w pobliżu Boock

Jadąc dalej w kierunku Boock, mija się **Boocker Mühle**. Ten holenderski wiatrak pochodzi z XVII wieku i jest pieczołowicie odrestaurowany.

Dalsze informacje na temat atrakcji turystycznych i ciekawych celów wycieczek w gminie **Boock** znajdują się przy opisie szlaku 9 na stronie 50.

Szlak muzealny wokół Penkun

Zamek w Penkun

Długość szlaku

szlak okrężny 26 km

Nawierzchnia

płyty betonowe,
wiejskie drogi,
szosa asfaltowa

Przebieg szlaku

Penkun •
Storkow •
Nadrensee •
Krackow •
Penkun

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Penkun leży w malowniczej okolicy, ukryte wśród licznych jezior. Największym zbiornikiem wodnym jest **Schlosssee**, utworzone z łańcucha siedmiu jezior. Równie duże **Bürgersee** składa się z czterech akwenów.

Po Schlosssee można odbyć **rejs tratwą**.

Na obszarze miasta znajdowała się niegdyś **słowiańska osada** otoczona wałami. Warto tam zobaczyć **zamek** i prezentowane w nim wystawy oraz otaczający go piękny park. W domu zarządcy majątku mieści się **muzeum** miejskie.

Skansen jest w całości poświęcony tematowi „Osada wczesnoniemiecka”. Przez przechodnią wieżę bramną wchodzi się do niemieckiej wsi, takiej, jaka mogła istnieć tu w XII wieku.

Rynek w Penkun

Drewniane domy kryte strzechą wzniesiono różną techniką budowlaną.

Zwiedzający mogą poznać ówczesne techniki rzemieślnicze, a także wypróbować rozmaite urządzenia i narzędzia.

Wiatrak typu
koźlak
w Storkow

Liczne **szlaki piesze i rowerowe** zapraszają gości do eksplorowania pięknej okolicy.

Penkun jest zresztą znane ze szczególnych warunków pogodowych. Z meteorologicznego punktu widzenia miasto należy do **najcieplejszych i najuboższych w opady** obszarów Niemiec. Poza tym jest to najmniejsze miasto w Meklemburgii-Pomorzcu Przednim.

Storkow jest dzielnicą Penkun i leży na północnym zachodzie miasta. Można tu zwiedzić jeden z największych **wiatraków typu koźlak** w Europie. Koźlaki uchodzą za najstarszy typ wiatraków. Szczególnie ciekawa jest ich budowa, ponieważ zazwyczaj są osadzone na jednym grubym słupie.

Nadrensee leży między trzema jeziorami na płaskowyżu między doliną Odry i doliną Randow. Przypuszczalnie nazwa miejscowości pochodzi od wyrażenia w dialekcie dolnoniemieckim „na dreen Seen”.

Na **piękny krajobraz** składają się lasy, łąki, pola i jeziora.

Warto też zwiedzić **dworek** z parkiem i wiejską kapliczką. Wokół jeziora Dammsee prowadzi ładny szlak pieszy.

W Muzeum Motoryzacji w Krackow

Krackow zostało założone przez Słowian już około 600 roku naszej ery. **Kościół** jest budowlą z kamienia polnego pochodzącą z XIII wieku.

Warto tu zwiedzić dwa ładnie odrestaurowane **dworki**. Podczas przejażdżek bryczkami z przewodnikiem można podziwiać wspaniałą okoliczną przyrodę.

Istnieje tu połączenie ze **szlakiem rowerowym Odra–Nysa**, mającym 630 km długości i prowadzącym z Czech na wyspę Uznam.

W parku należącym do majątku **Battinsthal** znajduje się **kaplica parkowa**, nazywana też kaplicą grobową. Budowla ta została wzniesiona w stylu późnego klasycyzmu przez ucznia Schinkela, Gustava Stiera. Szczególnie charakterystyczne jest gwiaździste niebo na jej sklepieniu.

W **Muzeum Motoryzacji** w Krackow można podziwiać stare bryczki i sanie, oldtimery oraz dwu- i czterośladowe pojazdy z lat 1920–1970. Na powierzchni 1600 m² wystawiono ponad 200 pojazdów, a poza tym liczne silniki, narzędzia, maszyny i „samoróbki”.

Wokół Strasburga

Widok na Strasburg
ponad polem kwitną-
cego rzepaku

Długość szlaku

szlak okrężny 14 km

Nawierzchnia

ścieżka rowerowa
wzdłuż szosy,
wiejska droga asfaltowa

Przebieg szlaku

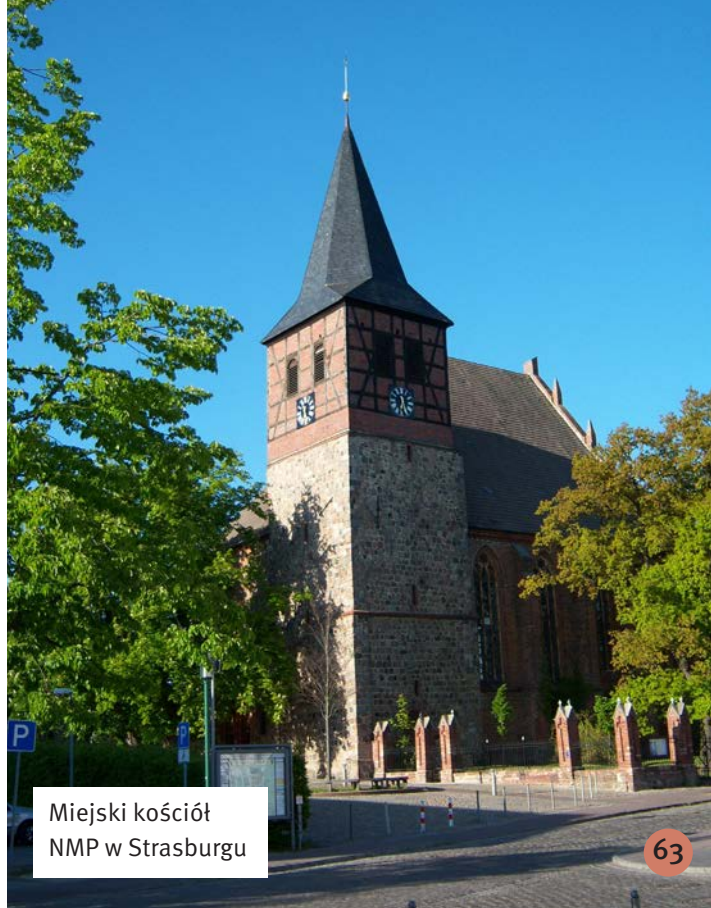
Strasburg •
Schönhausen •
Schwarzensee •
Strasburg

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Strasburg został założony w XIII wieku. Ze względu na swoje położenie u zbiegu trzech krain – Pomorza, Meklemburgii i Brandenburgii – miasto miało burzliwą historię i było świadkiem wielu konfliktów granicznych.

W 1990 roku Strasburg włączono do nowo utworzonego kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie. Wskutek reformy administracyjnej w 1994 roku utracił on status miasta powiatowego. Odtąd jest częścią powiatu Pomorze Przednie-Greifswald.

Miejski **kościół NMP** też pochodzi z XIII wieku. Zachowany jest w nim wczesnogotycki chór z kamienia polnego, z którego wzniesiono również dolną część **wieży**. Inne części kościoła dobudowano w kolejnych stuleciach.

Miejski kościół
NMP w Strasburgu

Katolicki **kościół** Świętej Rodziny został wzniesiony w 1910 roku w stylu neoromańskim.

Zachowała się jeszcze część średniowiecznych **murów miejskich**, także pochodzących z XIII wieku. Stanowią one pamiątkę wałów obronnych, które otaczały całe miasto.

Wieża ciśnień
w Strasburgu

Licząca 36 m wysokości **wieża ciśnień** została zbudowana w 1928 roku i niegdyś zapewniała miastu zaopatrzenie w wodę.

Muzeum Regionalne obok kościoła NMP w Strasburgu mieści się w jednym z najstarszych budynków w mieście. Głównym tematem wystawionych w muzeum zbiorów są hugenoci, czyli francuscy uchodźcy religijni, którzy dotarli do Strasburga w 1691 roku. Kolejną atrakcją turystyczną jest **wystawa poświęcona Maxowi Schmelingowi**. Ten słynny mistrz świata w boksie w wadze ciężkiej urodził się bowiem w Klein Luckow koło Strasburga.

Zaledwie 500 m na południowy wschód od centrum miasta leży jezioro **Stadtsee**. Wędrując dookoła niego pieszym szlakiem, można podziwiać piękną przyrodę.

Na szlaku rowerowym
okrążającym Strasburg

Schönhausen leży nad niewielkim jeziorem na północny zachód od Strasburga. Warto tu zobaczyć barokowy **wiejski kościół** z muru pruskiego zbudowany w 1727 roku. **Klasykystyczny dworek** Friedricha Wilhelma Buttela pochodzi z 1843 roku i jest otoczony zadbanym parkiem.

Obszar chronionego krajobrazu **Brohmer Berge** znajduje się zaledwie 10 km na północny wschód

od Schönhausen. Widniejące w jego nazwie „góry” (Berge) są efektem działalności lodowca podczas ostatniego zlodowacenia. Krajobraz został tu ukształtowany przez moreny czołowe. Brohmer Berge są niemal całkowicie zalesione i wznoszą się na wysokość maks. 153 m.

Schwarzensee należy do Strasburga i znajduje się w odległości zaledwie 4 km od niego.

Tropem dzikiej zwierzyny

Jelenie o wschodzie słońca

Długość szlaku

prosty odcinek 11 km

Nawierzchnia

droga asfaltowa,
kostka betonowa,
częściowo bruk

Przebieg szlaku

Strasburg •
Schwarzenssee •
Klepelshagen •
Gehren/Ośrodek szkolny
Wildtierland

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Ten szlak rowerowy zaczyna się w **Strasburgu**. Bliższe informacje na temat atrakcji turystycznych Strasburga znajdują się przy opisie szlaku 12 na stronach 63 i 64.

Szlak prowadzi dalej przez **Schwarzensee** do Klepelshagen.

Majątek ziemski
Klepelshagen

Klepelshagen to nazwa majątku ziemskiego w pobliżu Strasburga. Majątek Klepelshagen jest siedzibą **Deutsche Wildtier Stiftung (Niemieckiej Fundacji na rzecz Dzikiej Zwierzyny)**.

We wzorcowym gospodarstwie o powierzchni 2500 ha fundacja pokazuje, jak harmonijnie mogą współistnieć z przyrodą życie codzienne i gospodarka.

Jadąc dalej w kierunku Gehren, po krótkiej chwili dociera się do miejsca obsługi rowerzystów. Tu zaczyna się wznosić droga na **wzgórze Fuchsberg**. Warto ją pokonać, ponieważ wspaniały widok na jezioro Galenbecker See wynagrodzi trudy podjazdu. Przy dobrej widoczności można zobaczyć

w oddali miasta Ueckermünde, Anklam, a nawet Wolgast.

Następną miejscowością jest **Gehren**, oddalone zaledwie o 6 km od Klepeshagen. Leży w pobliżu Brohmer Berge i jeziora **Galenbecker See**. Jezioro, jego strefa brzegowa i graniczące z nim torfowiska

należą do najstarszych obszarów chronionej przyrody w Niemczech. Ten rezerwat przyrody jest ważną ostoją żurawi.

W Gehren szczególnie ciekawy jest Haus Wildtierland, w którym odbywają się tak zwane zielone szkoły. Jest to nowoczesna **placówka edukacyjna** mająca za zadanie ukazywać piękno i bogactwo przyrody nie tylko dzieciom i młodzieży, lecz również dorosłym.

Dla zwiedzających dostępna jest różnorodna oferta zajęć związanych z przyrodą. Placówka oferuje też noclegi łącznie z wyżywieniem.

Mile widziane są klasy szkolne, rodziny, członkowie stowarzyszeń, seniorzy oraz wszyscy inni zainteresowani przyrodą. Również osoby niepełnosprawne będą się tu czuły doskonale.

Budynek Haus Wildtierland, w którym odbywają się „zielone szkoły”.

Podróż w czasie wzdłuż Wkry

Długość szlaku
prosty odcinek 2 km

Nawierzchnia
asfalt

Przebieg szlaku
centrum średniowieczne
Castrum Turglowe •
osada Ukranenland
Torgelow

Spektakl rycerski w centrum średnio-
wiecznym Castrum Turglowe

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Punktem wyjścia tego krótkiego szlaku rowerowego jest Torgelow. Szlak zaczyna się od zwiedzania **centrum średniowiecznego Castrum Turgelowe** znajdującego się w Torgelow nad Wkrą. Castrum Turgelowe stanowi zrekonstruowaną wczesnośredniowieczną osadę z XII–XIII wieku.

Przy wejściu stoją jeszcze **pozostałości murów**, które niegdyś otaczały średniowieczną twierdzę Torgelow.

Centrum jest miejscem, w którym goście nie czerpią informacji z tabliczek, jak to zwykle jest przyjęte w muzeach. Dowiadują się wszystkich ciekawostek, **rozmawiając z pracownikami centrum**. Dzięki temu historia staje się znacznie bardziej żywa.

Dom mieszkalny
w Castrum Turgelowe

Personel centrum nosi średniowieczne stroje, a ponadto demonstruje rozmaite techniki rzemieślnicze.

Powyżej ruin grodu w latach 20. XX wieku wzniesiono willę, która po starannym odrestaurowaniu służy dziś jako **muzeum** należące do centrum średniowiecznego.

Wiejski plac
w Castrum Turglowe

Rzut oka do wnętrza
słowiańskiej osady

Multimedialna wystawa na piętrze willi ukazuje życie margrabiego Ottona IV Brandenburskiego i czasy średniowiecza.

Piękną drogą wzdłuż Wkry dociera się z Castrum do **słowiańskiej osady Ukranenland**. Ten skansen archeologiczny leży około 1,7 km na południe od Torgelow, między lasem a rzeką.

Osada Ukranenland widziana od strony Wkry

W osadzie Ukranenland zrekonstruowano naturalnych rozmiarów **domy z IX i X wieku**. Również tu wszyscy pracownicy są ubrani w historyczne stroje i demonstrują wyroby rzemieślnicze wykonywane między innymi przez brązowników, garncarzy i kowali.

Szczególnie ciekawe są organizowane tu **dni targowe**, podczas których widzowie czują się tak, jakby przenieśli się tysiąc lat wstecz. Mogą się zatopić w minionych czasach i poczuć życie ówczesnych Słowian.

Grupa muzyczna Cantilena
w osadzie Ukranenland

Osada Ukranenland ma również własną **grupę muzyczną**. Oprócz cieszących gości występów muzycznych jej członkowie i członkinie opowiadają o historycznych instrumentach i pokazują, jak się je wytwarza.

Również poza umocnieniami słowiańskiej osady można świetnie się bawić: strzelanie z łuku lub rzucanie włócznią – oto propozycje rozrywek dla starszych i młodszych gości.

Obiekty Ukranenland są dostępne od maja do października. Punktem kulminacyjnym sezonu jest **letni festyn** odbywający się w drugi weekend sierpnia. Poza tym w ciągu roku organizowane są różne dni tematyczne, podczas których przekazywane są wiadomości dotyczące kowalstwa lub garncarstwa.

Od Ukranenland w Torgelow do suszarni nasion leśnych w Jatznick

Aktorzy z Ukranenland
na słowiańskim statku

Długość szlaku
prosty odcinek 7 km

Nawierzchnia

ścieżka rowerowa
wzdłuż szosy – asfalt,
kostka betonowa,
asfalt

Przebieg szlaku

Ukranenland Torgelow •
Hammer •
Jatznick dworzec
kolejowy •
suszarnia nasion leśnych

Atrakcje turystyczne i cele wycieczek

Punkt wyjścia dla tego szlaku rowerowego stanowi **Ukranenland**. Bliższe informacje na temat osady znajdują się przy opisie szlaku 14 na stronach 74–76.

300 m na północny wschód od słowiańskiej osady asfaltowa ścieżka prowadzi lewym brzegiem

Wkry w kierunku Torgelow. Przy cmentarzu skręca się przy głównej drodze w lewo, w kierunku Hammer, na ścieżkę rowerową, którą dociera się do suszarni nasion leśnych w Jatznick. **Hammer** jest małą gminą pośrodku Puszczy Wkrzańskiej. Okolica jest tu płaska i zalesiona. Warto zwiedzić **Muzeum Regionalne**.

Ścieżka rowerowa
wzdłuż Wkry

Malowidło na fasadzie jednego z budynków, w którym mieści się suszarnia nasion leśnych.

Z Hammer droga prowadzi dalej w kierunku **dworca kolejowego w Jatznick**. Tuż przed dworcem szlak wkracza na **drogę krajową nr 109**. Jadąc nią przez 200 m, należy zachować **szczególną ostrożność**.

Skręcając z drogi krajowej w kierunku Rothemühl, po 200 m dociera się do wjazdu na teren suszarni nasion leśnych.

Suszarnia nasion leśnych w Jatznick jest **zabytkiem techniki**. Do jej zadań należy przygotowywanie nasion roślin dla leśnictwa między innymi przez ich suszenie – stąd nazwa budynku. Suszeniu poddawane są nasiona drzew iglastych i liściastych oraz krzewów. Suszarnia nasion przyciąga również turystów, którzy w **pokazowej manufakturze** mogą z bliska zobaczyć, jak za

pomocą historycznych urządzeń pozyskuje się nasiona drzew iglastych.

Dostępne jest tu też **muzeum**. Wystawa stała nosi nazwę „Historia i współczesność suszenia nasion oraz przygotowywania materiału siewnego”. Uzu-

pełniają ją wystawy tematyczne zmieniające się co roku.

Na terenie suszarni nasion znajduje się tak zwany **ogród dendrologiczny**. Goście mogą się w nim dowiedzieć wielu ciekawych informacji o drzewach i krzewach.

Atrakcją dla dzieci jest **labirynt** stworzony z krzewów. Istnieje też możliwość **przejażdżki dreżyną**, czyli niewielkim pojazdem szynowym o napędzie ręcznym.

Pracownicy zakładu oferują ponadto **oprowadzanie** po obiekcie i liczne **projekty edukacyjne**.

Suszarnia nasion
leśnych wraz z ogrodem
dendrologicznym

Informacja turystyczna

Informacja turystyczna Ueckermünde

siedziba Stowarzyszenia Turystycznego
Stettiner Haff e.V.

Altes Bollwerk 9, 17373 Ueckermünde

Tel.: +49 039771-284 84 lub 85

Faks: +49 039771-284 87

E-mail: info@ueckermuende.de

www.ueckermuende.de

Stowarzyszenie Turystyczne Mönkebude am Stettiner Haff e.V.

Am Kamp 13, 17375 Mönkebude

Tel./Faks: +49 039774-203 23

E-mail: info@moenkebude.de

www.moenkebude.de

Informacja miejska Eggesin

Hans-Fischer-Straße 21, 17367 Eggesin

Tel.: +49 039779-264 15

Faks: +49 039779-264 42

E-mail: Stadt-Eggesin@t-online.de

www.eggesin.de

Informacja miejska Torgelow

Friedrichstraße 1, 17358 Torgelow

Tel.: +49 03976-25 57 30

Faks: +49 03976-25 58 06

E-mail: Stadt.Torgelow@t-online.de

www.torgelow.de

Stowarzyszenie Turystyczne Altwarp am Stettiner Haff e.V.

Am Hafen, 17375 Altwarp

Tel.: +49 039773-265 64

Faks: +49 039773-267 61

E-mail: fvv_altwarp@web.de

Informacja turystyczna Penkun

Schlosshof 1, 17328 Penkun

Tel.: +49 039751-699 05

E-mail: tourist@penkun-info.de

www.penkun.de

Informacja Miejska Pasewalk

Am Markt 12, 17309 Pasewalk

Tel.: +49 03973-25 12 32

Faks: +49 03973-25 11 99

E-mail: stadtinfo@pasewalk.de

www.pasewalk.de

Biuro Informacji Turystycznej Löcknitz

Schlossstraße 2, 17321 Löcknitz

Tel.: +49 039754-204 54

Faks: +49 039754-518 77

E-mail: tourismus@loecknitz-online.de

www.loecknitz-online.de

Informacja turystyczna Strasburg

Pfarrstraße 22, 17335 Strasburg

Tel.: +49 039753-225 84

Faks: +49 039753-200 46

E-mail: touristeninfo@strasburg.de

www.strasburg.de

www.brohmer-berge.com

Warto zobaczyć

Naturpark Am Stettiner Haff – Besucherzentrum (Obszar chronionego krajobrazu Am Stettiner Haff – Centrum Obsługi Turystów)
Bahnhofstraße 4–5, 17367 Eggesin
Tel.: +49 39779 2968-0
Faks: +49 39779 2968-17
E-mail: info-ash@lung.mv-regierung.de
www.am-stettiner-haff.de

Botanischer Garten Christiansberg (ogród botaniczny)
Christiansberg 1234, 17375 Ueckermünde
Tel.: +49 39775 20138
E-mail: info@botanischer-garten-christiansberg.de
www.botanischer-garten-christiansberg.de

Stadt Ueckermünde – Haffmuseum (miasto Ueckermünde – Muzeum Zalewu)
Am Rathaus 3, 17373 Ueckermünde
Tel.: +49 39771 284-42
Faks: +49 39771/284-44
E-mail: haffmuseum@ueckermuende.de

Internationales Kahnschifferzentrum Stettiner Haff e.V. (ośrodek)
Am Bahnhof 7, 17367 Eggesin
Tel.: +49 39779 298822

Kletterwald Ueckermünde (park linowy)
Chausseestr. 80, 17373 Ueckermünde
Tel.: +49 1520 4349033
www.kletterwald-ueckermuende.de

KULTurSPEICHER – na adres Speicher e.V. (spichlerz kulturalny)
Bergstraße 2, 17373 Ueckermünde
Tel.: +49 39771 54262
E-mail: post@speicher-ueckermuende.de
www.speicher-ueckermuende.de

Tierpark Ueckermünde – Zoo (ogród zoologiczny Ueckermünde)
Chausseestr. 76, 17373 Ueckermünde
Tel.: +49 38771 549 40
www.holiday-pomerania.de/tierpark-ueckermuende-zoo-am-stettiner-haff.html

Pommernkogge „Ucra“ (hanzeatycka koga)
Port miejski Ueckermünde
17373 Ueckermünde
Tel.: +49 3976 202397

Militärhistorisches und Technisches Museum Eggesin e.V. (Muzeum Wojskowości i Techniki)
Karl-Marx-Straße 38D, 17367 Eggesin
Tel.: +49 38779 298610

Straußenfarm Ahlbeck Landwirtschaftsgenossenschaft Seegrund e.G. Ahlbeck (farma strusi)
Luckower Straße, 17375 Ahlbeck
Tel.: +49 39775 20250
E-Mail: lwg.ahlbeck@t-online.de
www.straussenfarm-ahlbeck.de

Freibad Heidebad (odkryte kąpielisko)
Siedlung am Sportplatz 15,
17358 Torgelow
Tel.: +49 3976 202660

**Mittelalterzentrum Castrum Turglowe
mit multimedialer Ausstellung**

(centrum średniowieczne Castrum Turglowe
z wystawą multimedialną)
Friedrichstraße 1
17358 Torgelow
Tel.: +49 3976 202397
lub +49 3976 255-730

Ukranenland Torgelow (osada słowiańska)
Jatznicker Str. 31, 17358 Torgelow
Tel.: +49 3976 202397

Lokschuppen Pomerania e.V.

(muzeum kolejnictwa)
Speicherstr. 14
17309 Pasewalk
Tel.: +49 3973 216326
Faks: +49 3973 216423
E-mail: lokschuppen@pomerania.net
www.lokschuppen-pomerania.de

Lindenbad Pasewalk (odkryte kąpielisko)

Am Lindenbad 1, 17309 Pasewalk
Tel.: +49 3973 441673
Faks: +49 3973 229618
E-mail: Steffen.roehrdanz@pasewalk.de

Feuerwehrmuseum Pasewalk

(muzeum straży pożarnej)
Torgelower Straße 33
17309 Pasewalk
Tel.: +49 3973 20600
Kom.: +49 171 8024374

**Museum der Stadt Pasewalk – Künstler-
gedenkstätte Paul Holz** (muzeum miasta
Pasewalk – miejsce poświęcone pamięci

artysty Paula Holza)
Prenzlauer Straße 23a
17309 Pasewalk
Tel.: +49 3973 251233
lub +49 3973 251234
E-mail: museum@pasewalk.de

Forstsamendarre Jatznick

(suszarnia
nasion leśnych)
Rothemühler Chaussee 1,
17309 Jatznick
Tel.: +49 39741 80373
lub +49 173 2472485
www.wald-mv.de/landesforst-mv/
Kompetenzzentrum-für-forstliche-
Nebenproduktion/Samendarre-Jatznick

Badeanstalt Krugsdorf

(kąpielisko Krugsdorf)
Seeweg
17309 Krugsdorf
Tel.: +49 39743 51078

Badeanstalt Löcknitz (kąpielisko Löcknitz)

Am Wiesengrund 1
17321 Löcknitz
Tel.: +49 39754 20733

Freilichtmuseum Penkun (skansen Penkun)

Sommersdorfer Chaussee 1
17328 Penkun
Tel.: +49 39751 69886

Schloss Penkun (zamek Penkun)

Schloßhof 1
17328 Penkun
Tel.: +49 39751 69830

Oldtimermuseum Krackow

(muzeum motoryzacji Krackow)
godziny zwiedzania i zgłoszenia pod
numerami:
Tel.: +49 152 57690883
lub +49 176 94238926

Schroniska młodzieżowe/ośrodki szkolne/kempingi

Ferienpark Ueckermünde–Bellin GmbH

(ośrodek turystyczny Ueckermünde–Bellin)
Dorfstraße 8B

17373 Ueckermünde

Tel.: +49 39771 59110

Faks: +49 3212 1410167

Kom.: +49 177 4305611

E-mail:

info@ferienpark-ueckermuende-bellin.de

www.ferienpark-ueckermuende-bellin.de

Haus Wildtierland Schullandheim Gehren

(ośrodek szkolny Haus Wildtierland)

Gehren 3

17335 Strasburg

Tel.: +49 39772 20461

Internationale Jugendbegegnungsstätte

Torgelow (ośrodek międzynarodowych
spotkań młodzieżowych Torgelow)

Friedrichstraße 1a

17358 Torgelow

Tel.: +49 3976 280230

Faks: +49 3976 202303

Kom.: +49 151 17328114

Jugendbegegnungsstätte Am Kutzowsee

Plöwen e. V. (ośrodek spotkań młodzieżo-
wych)

Hohenfelder Weg 4

17321 Plöwen

Tel.: +49 39754 204-30

Faks: +49 39754 204-50

Ostsee–Campingpark Oderhaff GmbH

(kemping)

Dorfstr. 66a

17375 Grambin

Tel.: +49 39774 20420

ZERUM – Zentrum für Erlebnispädagogik und Umweltbildung (ośrodek pedagogiki przygody i edukacji ekologicznej)

Kamigstraße 26

17373 Ueckermünde

Tel.: +49 39771 22725

Faks: +49 39771 22025

E-mail: slh@zerum-ueckermuende.de

www.zerum-ueckermuende.de

Wypożyczalnie rowerów

Fahrradstützpunkt Weber

(baza rowerowa)

Ueckerstr. 122

17373 Ueckermünde

Tel.: +49 39771 59844

www.fahrradstuetzpunkt-weber.de

Hotel & Ferienanlage Haffhus GmbH

(hotel i ośrodek turystyczny)

Dorfstraße 35

17373 Ueckermünde

Tel.: +49 39771 537-0

Faks: +49 39771 537-50

E-mail: info@haffhus.de

www.haffhus.de

Usedom Rad

System wypożyczania rowerów dla wyspy

Uznam i graniczącego z nią lądu od

Greifswaldu do Ueckermünde

E-mail: gs@usedomrad.de

www.usedomrad.de

Wschód słońca
nad śródlądowymi
wydmami w Altwarp

Żegluga po Zalewie Szczecińskim

Jugendsegelyacht Greif von Ueckermünde

(jacht młodzieżowy Greif von Ueckermünde)
Förderverein Jugendsegelyacht Greif von
Ueckermünde e. V.

na adres ZERUM

Kamigstraße 26, 17373 Ueckermünde

Kom.: +49 151 15687050

E-mail: greif@zerum-ueckermuende.de

www.greif-von-ueckermuende.de

Oderhaff Reederei Peters GmbH & Co

(przedsiębiorstwo żeglugowe po Zalewie
Szczecińskim)

Port Ueckermünde

Altes Bollwerk 2, 17373 Ueckermünde

Tel.: +49 39771 22426

Faks: +49 39771 23483

E-mail: info@reederei-peters.de

www.reederei-peters.de

Rollisegler Wappen von Ueckermünde

(jacht bez barier Wappen von Ueckermünde)

na adres ZERUM Ueckermünde

Kamigstraße 26, 17373 Ueckermünde

Tel.: +49 39771 22725

Kom.: +49 15115687050

E-mail: info@rollisegler.de

www.rollisegler.de

Kutter Lütt Matten (kuter)

Christine Bocklage

Nordstraße 16

17375 Altwarp

Kom.: +49 160 1847755

E-mail: m-bocklage@t-online.de

www.luett-matten-altwarp.de

Zeesenboot Käpt'n Alwin Harder

(historyczna łódź rybacka Ghost)

Mitteldrift 1d

17375 Mönkebude

Tel.: +49 (0) 39774 203 99

Kom.: +49 (0) 172 3125388

info@segeln-stettiner-haff.de

www.segeln-stettiner-haff.de

Floßfahrten Penkun (rejsy tratwą)

Tourismusinfo Penkun

Am Schlosshof 1

17328 Penkun

Tel.: +49 39751 69905

Kanu Stopp Ueckermünde

Uwes Bootsverleih (wypożyczalnia łodzi)

Altes Bollwerk

17373 Ueckermünde

Kom.: +49 171 3197850

www.bootsverleih-flossfahrten.de

Randow Floß Eggesin

(rejsy tratwą po rzece Randow)

Pasewalker Str. 1

17367 Eggesin

Tel.: +49 39779 60082

Kom.: +49 170 1695025

Sklepy i kawiarnie przy gospodarstwach rolnych

Blaubeerscheune Eggesin

(Jagodowa Szopa)
Stettiner Straße 1, 17367 Eggesin
Tel.: +49 39779 20566
www.eggesin.de/tourismus/blaubeerscheune

Straußenfarm Ahlbeck (farma strusi)

Seegrund e. G.
Luckower Straße, 17375 Ahlbeck
Tel.: +49 39775 20250
www.straussenfarm-ahlbeck.de

Café Bistro Mönke's Bude 1

Herzbäcker & Blauer Salon
Haffstraße 11, 17375 Mönkebude
Tel.: +49 39774 20344
www.herzbaecker.de

Bäckerei & Konditorei Reichau

(piekarnia i cukiernia)
Dorfstraße 101, 17375 Grambin
Tel.: +49 39774 20425
www.baeckerei-reichau.de

Bauerngarten Manufaktur

(manufaktura produktów owocowo-warzywnych z własnego ogrodu)
Dr. Allende-Str. 35, 17379 Ferdinandshof
Tel.: +49 39778 28294
www.bauerngartenmanufaktur.de

Forellenhof Hammer (gospodarstwo rybne – stawy do wędkowania, restauracja)

Klein Hammer 24
17358 Hammer a. d. Uecker
Tel.: +49 3976 2561356
www.pommern-kaviar.de

Gutshof Marienthal (pensjonat)

Sandweg 15, 17309 Marienthal
Tel.L +49 39748 556555
www.gutshof-marienthal.de

Café de Klonstuw

Dorfstraße 14, 17375 Rieth
Tel.: +49 39775 26854
www.cafe-de-kloenstuw.de

Casa's Castle (restauracja)

Schlossstraße 4,
17321 Rothenklempenow
Tel.: +49 39744 50348
www.casastuebchen.de

Sklepy przy gospodarstwach rolnych/ /sprzedaż bezpośrednia

Milchschaftof am Fuchsberg

(chów kóz mlecznych)
Dorfstraße 45
17337 Schönhausen bei Strassburg
Tel.: +49 157 58843863
www.milchschaftof-am-fuchsberg.de

Wiesenwild Weimann (produkty z dziczyzny)

Am Höschken 31
17099 Schwichtenberg
Tel.: +49 152 03837544

Gut Ravensmühle

(gospodarstwo ekologiczne)
Ravensmühle 9
17335 Strassburg
Tel.: +49 39753 25476
www.hofladen-ravensmühle.de

Gourmetmanufaktur Gut Klepelshagen

(sklep mięsny)
Klepelshagen 4
17335 Strassburg
Tel.: +49 38753 25883
www.gourmet-manufaktur.de

Fischerei Neumann (sprzedaż ryb)

Dorfstraße 133
17379 Heinrichswalde
Tel.: +49 39772 20482

Seifenmeister.de (manufaktura mydła)

Pasewalker Straße 29
17379 Ferdinandshof
Tel.: +49 39778 29429
www.seifenmeister.de

Hof Bischoff (gospodarstwo agroturystyczne
i sprzedaż produktów własnego wyrobu)
Dorfstraße 40, 17309 Zerrenthin
Tel.: +49 39743 50281

Kom.: +49 170 6834234
www.hof-bischoff@t-online.de

WB Keramikstübchen

(warsztaty ceramiczne)
Henriette Kretschmer
Bahnhofstraße 214
17375 Leopoldshagen
Tel.: +49 39774 20910

Werk Statt Kunst (Schmuck-Design)

(wyrób i sprzedaż biżuterii artystycznej)
Dorfstraße 36
17375 Leopoldshagen
Tel.: +49 39774 20862

Töpferei Christine Schade

(pracownia garncarska)
OT Kurtshagen 4
17379 Neuendorf A
Tel.: +49 38777 20185

Imkerei Ingo Welk (pasieka)
Dorfstraße 43a
17375 Grambin

Torgelow (sprzedaż dziczyzny)
Wildverkauf
Anklamer Straße 10
17358 Torgelow
Tel.: +49 3976 431821

Gärtnerei Ueckermünde (GWW)
(gospodarstwo ogrodnicze)
Reeperbahn 1
17373 Ueckermünde
Tel.: +49 39771 22941

Imkerei Thomas Albrecht
(pasieka)
Liepgartener Straße 32b
17373 Ueckermünde
Tel.: +49 39771 25323

Milchhof Schmachgrund
(gospodarstwo mleczarskie)
Gumnitz 16
17367 Eggesin/OT Gumnitz

Drechslerei Rose
(prace tokarskie w drewnie)
Heidestraße 10a
17367 Eggesin
Tel.: +49 39779 20413
www.drechslerei-rose.de

Gärtnerei Koblenz (GWW)
(gospodarstwo ogrodnicze)
Dorfstraße 14
17309 Koblenz
Tel.: +49 39743 50325
www.gww.pasewalk.de/hoflaeden

Höfegemeinschaft Pommern GmbH
(spółdzielnia rolnicza)
Dorfstraße 58
17321 Rothenklempenow
Tel.: +49 39744 50215
www.hoefegemeinschaft-pommern.de

Grünhofer Atelier
(pracownia artystyczna)
Grünhof 5
17321 Rothenklempenow
Tel.: +49 39744 51969
www.feldsteinatelier.de

Randow Strauße (farma strusi)
Dorfstraße 70
17322 Blankensee
Tel.: +49 39744 518274
www.randow-strausse.de

Grüner Gänsehof Ladenthin
(farma gęsi)
Ladenthin 33
17322 Grambow/OT Ladenthin
Tel.: +49 39749 299580
www.gruener-gaensehof.de

Paech's Räucherei & Erlebnishof i. G.
(wędzarnia)
Dorfstraße 63-67
17309 Jatznick/OT Belling

Fischereigenossenschaft Haffküste e. G.
(Spółdzielnia Rybacka Haffküste e.V.)
Am Ueckerdamm 1, 17373 Ueckermünde
Tel.: +49 39771 53393
Kanalweg 8, 17373 Ueckermünde
Tel.: +49 39771 22630
Hafengasse 8, 17375 Altwarp
Tel.: +49 39773 20365

Indeks

Ahlbeck 27

Altwarp 21

Bellin 19–20, 25

Blankensee 54–55

Boock 50, 55

**Centrum średniowiecz-
ne Castrum Turglowe**
73–74

Cristiansberg 26

Eggesin 34–35

Ferdinandshof 38–39

Gehren 69

Grambin 12, 15

Hammer 79–80

Heinrichsruh 39

Hintersee 27

Hoppenwalde 35

Jatznick 80–81

Klepelshagen 68

Krackow 60

Krugsdorf 44–45

Liepgarten 33

Löcknitz 48

Luckow 25

Ludwigshof 28

Meiersberg 38

Mewegen 54

Mönkebude 15

Nadrensee 59

Pasewalk 43–44

Penkun 58–59

Plöwen 49–50

Polzow 45

Rieth 28

Rothenklempenow
53–54

Schönhausen 65

Schwarzensee 65, 68

Slawendorf Ukranen-
land 74–76, 79

Storkow 59

Strasburg 63–64, 68

Torgelow 39, 73

Ueckermünde 5–7, 10,
15, 19, 25, 33, 38

Vogelsang-Warsin
20–21, 25

Zarowmühl 10–12

Zerrenthin 45

Piktogramy

	punkt widokowy		cmentarz		punkt obsługi turystów obszaru Stettiner Haff		plac zabaw
	wieża widokowa		maszt radiowy		Szlak nr – numer szlaku w tym przewodniku		toaleta
	plaża		gastronomia		miejsce odpoczynku/ postoju		informacja turystyczna
	bez barier		pole golfowe		produkty regionalne		noclegi
	toaleta dla osób niepełnosprawnych		muzeum regionalne		ruiny		stacja wodna
	gród, zamek		kościół		żegluga, port, rejs tratwami		zagroda dla dzikiej zwie- rzyny/ogród zoologiczny
	lotnisko		młyn		zabytkowy wiatrak		parking dla kamperów
	suszarnia nasion		stacja ładowania pojazdów elektrycznych/ e-mobilność		drzewo pomnik przyrody		pole namiotowe
	otkryte kąpielisko		młyn		ciekawy obiekt		centrum

Metryczka

Powiat Pomorze Przednie–Greifswald
Standort Pasewalk
An der Kürassierkaserne 9
17309 Pasewalk

Stan: czerwiec 2019

© 2019 teNeues Media GmbH & Co. KG, Kempen
Wszelkie prawa zastrzeżone

Przekład z języka niemieckiego: Barbara Floriańczyk

Mapy: Huber Kartographie GmbH, Unterschleißheim,
na zlecenie teNeues Media GmbH & Co. KG

Druk: DZS Grafik w Ljubljanie, Słowenia

Żadna część tego dzieła nie może być reprodukowana w żadnej postaci bez pisemnej zgody powiatu Vorpommern–Greifswald.

Staraliśmy się zachować maksymalną dokładność we wszystkich szczegółach, mimo to nie bierzemy odpowiedzialności za poprawność. Dochodzenie odszkodowania za straty spowodowane pośrednio błędami jest wykluczone.

teNeues Media GmbH & Co. KG
Am Selder 37, 47906 Kempen, Germany
Tel.: +49 (0)2152-916-0
Faks: +49 (0)2152-916-111
E-mail: books@teneues.com
www.teneues.com

Wykaz zdjęć

1 Virginie Israel	20 z pr. Tom Dorka	44 z l. Informacja Miejska	63 Werner Gabriel
3 Geschäftsstelle LAG Stettiner Haff	21 Obszar chronionego krajobrazu Am Stettiner Haff	Pasewalk	64 miasto Strasburg
4 Tom Dorka	24 Ogród Botaniczny Christiansberg	44 z pr. Andrzej Halek	65 miasto Strasburg
5 Tom Dorka	25 Tom Dorka	45 Pastor Matthias Bohl	67 Winfried Krämer
6 Geschäftsstelle LAG Stettiner Haff	26 z l. Ogród Botaniczny Christiansberg	47 Norbert Flath	68 Andrzej Halek
7 z l. Ogród Zoologiczny Ueckermünde	26 z pr. Ogród Botaniczny Christiansberg	48 Stadtsanierung Löcknitz Ortskern_ch	69 Hergen Skibbe
7 z pr. Tom Dorka	27 Ogród Botaniczny Christiansberg	49 z l. Winfried Krämer	72 miasto Torgelow
9 Informacja Turystyczna Ueckermünde	28 Andrzej Halek	49 śr. Rafal Remont	73 miasto Torgelow
10 Tom Dorka	32 Informacja Turystyczna Ueckermünde	49 z pr. Winfried Krämer	74 z l. miasto Torgelow
11 Obszar chronionego krajobrazu Am Stettiner Haff	33 Ogród Zoologiczny Ueckermünde	50 Winfried Krämer	74 z pr. miasto Torgelow
12 Reiner Müsebeck	34 Reiner Müsebeck	52 Norbert Flath	75 miasto Torgelow
14 Uta Schmidt	35 Detlev Ertelt	53 Obszar chronionego krajobrazu Am Stettiner Haff	76 Ulrich Blume
15 Informacja Turystyczna Mönkebude	37 Tom Dorka	54 Julia Luka Lila Nitzschke	78 miasto Torgelow
16 Alwin Harder	38 Geschäftsstelle LAG Stettiner Haff	55 Obszar chronionego krajobrazu Am Stettiner Haff	79 miasto Torgelow
18 Tom Dorka	42 miasto Pasewalk	57 Klaus Prinz	80 Suszarnia nasion leśnych w Jatznick
19 TOPVIEWS MV Markus Hasse	43 miasto Pasewalk	58 powiat Pomorze Przednie-Greifswald	81 Suszarnia nasion leśnych w Jatznick
20 z l. Ośrodek hotelowo-rekreacyjny HaffHus GmbH		59 Bockwindmühle Storkow e. V.	87 Andrzej Halek
		60 Marian Geiger	96 Haffmedia GbR
		62 Werner Gabriel	

